

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianaee, 1661

Decretvm Abbreuiatvm, Sigillatim Cvncta Attingens.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62953](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62953)

DECRETVM ABBREVIATVM, SIGILLATIM CVNCTA ATTINGENS.

Liber Decreti diuisus est in tres partes: quarum Prima est de Distinctionibus, Secunda de Causis, Terria de Consecratione. Prima pars distincta est in Distinctiones centum & unam.

Prima Distinctio tractat de iure naturali & humano, ius ipsum naturaliter e jusq; species omnes diffiniens, & inter ius scriptum & non scriptum differentiam ponens. Columna 1.
 Secunda, de iure Quiritum siue Romanorum, ipsum per species diffiniens 3.
 Tertia, iuris canonici varia nomina distinguit, breuiterque exponit 4.
 Quarta, ad quid leges inventae sunt: & quid sacri canones mandent 9.
 Quinta, quomodo ius naturale est immobile: nec obstat quod ibi ponitur 6.
 Sexta, an illusiones nocturnae ad peccatum impitentur: & circa finem prosequitur de iuris naturalis dignitate 8.
 Septima, ponit leges: ostendit quoque qualiter ius incoeperit 10.
 Octava, ponit differentiam inter ius naturale & consuetudinem 11.
 Nona, auctoritate & exemplo probat constitutiones hominum iuri naturali cedere 14.
 Decima, ostendit quod leges Imperatorum vincuntur à canonicis 17.
 Undecima, dicit consuetudinem legibus approbatis cedere 21.
 Duodecima, habet laudabilem consuetudinem esse seruandam: quae nec canonicis sacris, nec veritati, nec bonis moribus obuiet 24.
 Decima tertia, vult quod contra ius naturale non admittatur dispensatio: nisi in fuga maioris mali 29.
 Decima quarta, quod quis non debet minus peccatum committere, ut aliud majus vitare possit 30.

Decima quinta, notat de tempore quo sacri canones, libriq; & concilia celebrata fuerunt: & quae opuscula sunt admittenda 31.
 Decima sexta, ponit quod canones Apostolorum sunt recipiendi: postea ostendit quo tempore, & quo residente in Papatu, vel imperio quodlibet concilium est celebratum 37.
 Decima septima, dicit non concilia, sed conuenticula celebrari sine Papa 46.
 Decima octaua, ostendit quod provincialia concilia nihil generaliter possunt constituere: idem consequenter declarat ad quid sint utilia, & quoties in anno, & quo tempore anni, & cuius auctoritate sunt celebranda, & quod metropolitanus nihil debet exigere ab Episcopis, ad concilium conuenientibus. Addit de poena Episcopi, qui vocatus ad synodum non venit 49.
 Decima nona, vim Decretalium ostendens dicit mandata ecclesiastica deuote seruanda 54.
 Vigesima, dicit quod in causis diffiniendis sacri canones: in exponenda verò sacra scriptura sancti doctores attenduntur 60.
 Vigesima prima, tractat de diuersis ordinibus & gradibus ministrorum, docendo qui sunt executores siue ministri canonum, à majori usque ad infimum. Et differentias ministrorum locorum assignat, probans quod maior à minori non debet iudicari 62.
 Vigesima secunda, de dignitate Romanae Ecclesiae, & quarundam aliarum 67.
 Vigesima tertia, de ordinatione ministrorum incipiens à Romano Pontifice, & descendens usque ad ostiarium 70.
 Vigesima quarta, de examinatione ordinandorum 79.

Vigesima quinta, de officiis clericorum, incipiendo ab ostiario, & ascendendo usque ad Episcopum, circa medium distinctionis inchoat tredecim praecipua regulae Apostolicae, & prosequitur ibi, Oportet Episcopum esse sine crimine. Et inde nata occasione, ponit varias significationes huius nominis, crimen. Et ostendit quod sit morale & quod veniale 80.
 Vigesima sexta, exequitur secundum praecipuum Apostolicae regulae. Oportet Episcopum esse unius uxoris virum 85.
 Vigesima septima, probat quod nolentes vovere conuenientia, ad sacros ordines promovendi non sunt, assignans differentiam inter solenne & simplex votum 87.
 Vigesima octaua, probat quod clericis habere uxores non licet in Ecclesia occidentali, addens de subdiaconatu, qui olim prohibitus non erat. Vid. quod ibi notatur 90.
 Vigesima nona, ostendit quaedam capitula tradita esse ex causa, quaedam ex tempore, quaedam ex loco, quaedam ex persona 95.
 Trigesima, quia dictum fuit 28. dist. sup. quod sacerdotes non debent esse abjicere uxores suas praetextu religionis, hic dicit quod ex causa fuit hoc statutum, scilicet propter quosdam haereticos, qui conjugia detestabantur 103.
 Trigesima prima, probat & ponit exempla in terminis, qualiter clerici continere debent, & quod ab omnibus seruanda continentia, nisi ab orientalibus 99.
 Trigesima secunda, adhuc prosequitur de continentia clericorum. Et dicit quod constituti in quatuor sacris ordinibus tenentur continere, & si habent publicas concubinas, nullus eorum Missam audiat 103.
 Trigesima audiat 103.

Decretum abbreviatum.

Trigesima tertia, ostendit quod bigami, corpore vitati, usurarii publice poenitentes, lufores in scena, ludemes, furiosi, arreptitii, accipitres meretrices in uxores, & concubinas habentes, promoveri non possunt 109.
 Trigesima quarta, ponit quod oportet Episcopum vitare nimiam familiaritatem domesticarum personarum, & etiam consanguinearum, & quod venari non licet 111.
 Trigesima quinta, agit de tercio capitulo Apostolicæ regulæ, Oportet ordinandum non esse violentum 117.
 Trigesima sexta, exponendo illud, prudentem, dicit quod clerici debent habere peritiam litterarum sacrarum 119.
 Trigesima septima, ostendit quod clerici non debent libros gentilium respicere, peritiam tamen secularium scientiarum debent habere 121.
 Trigesima octava, probat quod licet debet esse eruditus sacerdos, & canones ignorare non debet. Ignorantia enim ipsi est periculosa 126.
 Trigesima nona, ostendit quod oportet Episcopum esse prudentem, in negotiis secularibus, ut sua cautela reddantur Ecclesiæ indemnes 129.
 Quadragesima, profequitur quintum capitulum Apostolicæ regulæ. Oportet Episcopum esse ornatum. Et primo de ornatu interiori, qui consistit in virtutibus. ib.
 Quadragesima prima, tractat de ornatu, qui consistit in gravitate, incessu, habitu, & temperantia potus & cibi 133.
 Quadragesima secunda, declarat illud, hospitalem 135.
 Quadragesima tertia, illa duo, pudicum, & doctorem 137.
 Quadragesima quarta, illud, non vincendum, quod est pars eius quod dicimus f. 33. dist. 140.
 Quadragesima quinta, illud, non percussorem 143.
 Quadragesima sexta, illud, non litigiosum 149.
 Quadragesima septima, illud, non cupidum, domui suæ bene dispositum 151.
 Quadragesima octava, illud, non neophyrum 154.
 Quadragesima nona, prædicta præcepta Apostolicæ regulæ sub

compendio, & breviter recapitulat. Et ponit causas & rationes quare criminosi & virtiosi non debent in Episcopos promoveri 155.
 Quinquagesima, agit de lapsu & reparatione clericorum 158.
 Quinquagesima prima, de curialibus sive officariis, ratiociniis obligatis, iudicibus & advocatis ordinandis, vel non 178.
 Quinquagesima secunda, de præposteratione sacerdotum ordinum, sive de clerico per saltum promotum 180.
 Quinquagesima tertia, de curiæ annexis in Clero vel monasterio recipiendis, vel non. Et ibi probat quare curiales & aliter obligati ordinandi non sunt 181.
 Quinquagesima quarta, de servis à non Dominis manumissis non promovendis, nisi libertatem sint consecuti 181.
 Quinquagesima quinta, de corpore vitatis, bigamis, illiteratis, publicè poenitentibus ordinandis, vel non 188.
 Quinquagesima sexta, de filiis Presbyterorum, & natis de fornicatione & adulterio non ordinandis 192.
 Quinquagesima septima, de baptizatis in ægritudine an ordinentur 196.
 Quinquagesima octava, de Monachis non ordinandis sine licentia Abbatis 196.
 Quinquagesima nona, de laicis literatis non subito ordinandis ibidem.
 Sexagesima, ostendit ex quibus ordinibus aliquis eligendus sit in præpositum, vel Decanum, vel Archipresbyterum, vel Episcopum. col. 198.
 Sexagesima prima, ostendit quod laici non sunt eligendi in Episcopos, sed postulandi ibid.
 Sexagesima secunda, ostendit quod clericorum est eligere, & populi consentire 199.
 Sexagesima tertia, probat quod nullo modo laici debent se ingerere electione Episcoporum 205.
 Sexagesima quarta, ponit quo tempore & quibus presentibus debent Episcopi consecrari 216.
 Sexagesima quinta, dicit quod presentibus omnibus Episcopis comprovincialibus, vel se excusantibus debet Episcopus consecrari ab Archiepiscopo. Et ibi dicit, quod si exteris ordinationi Episcoporum

consentientibus duos vel tres contradicant, obtineat plurimorum sententia 218.
 Sexagesima sexta, de promotione Archiepiscopi, qui ab omnibus Episcopis comprovincialibus est ordinandus, & non est consecrandus à paucioribus quam à tribus. col. 221.
 Sexagesima septima, de promotione sive ordine Presbyterorum ibidem.
 Sexagesima octava, dicit quod illi qui sunt ordinati ab illis, quos non constat esse Episcopos, iterum sunt ordinandi. Sive determinat de ordinatione non iteranda, & de Chorepiscopis ibid.
 Sexagesima nona, quod prima tonsura clerici de manu Abbatis potest suscipi. Vel dicit quod determinat de non ordinatis, ne in ecclesia Dei ministrent 223.
 Septuagesima, tractat ne quis ordinetur sine titulo 224.
 Septuagesima prima, ne quis ordinetur à non suo Episcopo ib.
 Septuagesima secunda, ne ignotus clericus sine literis dimissoriis, sive commendatiis recipiatur. col. 226.
 Septuagesima tertia, ostendit qualiter literæ formatæ & dimissoriæ fiant 227.
 Septuagesima quarta, tractat an invitis ordines conferantur. col. 228.
 Septuagesima quinta, de tempore & die consecrationis Episcoporum, nec non de temporibus ordinationum aliorum clericorum. col. 221.
 Septuagesima sexta, de jeuniis quatuor temporum: & quare sunt jejunanda 233.
 Septuagesima septima, ponit qualiter clerici sunt per gradus ordinandi: & etiam tractat de interstitiis temporum 237.
 Septuagesima octava, in qua ætate sunt sacerdotes ordinandi. col. 239. 11.
 Septuagesima nona, repetit de ordinatione summi Pontificis, quæ à solis Cardinalibus fieri debet. col. 240.
 Octuagesima, in quibus locis sunt ponendi Episcopi vel Archiepiscopi 243.
 Octuagesima prima, epilogando docet quod ordinandus in Episcopum debet esse sine crimine: nec

clerici mulieribus cohabitare debent 244.
 Octuages. secunda, docet quod Episcopus his qui suis manibus laborare non possunt, providere debet: & addit quod si quis ministrorum fornicationem committat, & agat penitentiam, ex dispensatione potest in ordinibus remanere 251.
 Octuagesima tertia, docetur quod praelatus non solum à peccato immunis esse debet, sed etiam peccatis aliorum consentire non debet 254.
 Octuagesima quarta, vult quod praelatus sit vigilans circa defensionem pauperum, relevationem oppressorum, & curationem monasteriorum 255.
 Octuagesima quinta, tractat de hospitalitate clericorum, quæ est Episcopis necessaria 257.
 Octuagesima sexta, probat quod oportet Episcopum esse doctorem, ut sciat subditos corrigere. Item liberalem circa patientes necessitatem, & non circa histriones 258.
 Octuagesima septima, probat quod viduus, orphanis, & oppressis, Episcopus debet dare subsidium. col. 263.
 Octuagesima octava, dicit quod clerici cupiditatis causa negotiatores esse non debent: sed pietatis causa curam orphanis, & viduis impendere 265.
 Octuagesima nona, dicit quod oportet Episcopum esse domui suæ bene præpositum, ut sciat in dispensatione rerum Ecclesie regulam esse observandam 269.
 Nonagesima, docetur qualiter litigiosi corripendi sunt, & non ordinandi, tractans de licitis & honestis operibus 271.
 Nonagesima prima, de modo cantandi in ecclesia, etiam de electi potestate. Dicit etiam quod si clericis sua beneficia non sufficiant, possunt sibi necessaria quærere artificio suo licito 273.
 Nonages. secunda, dicit quod magis corde, quam vocibus cantandum est 274.
 Nonagesimatertia, de obedientia minorum erga majores, & quod nullus debet communicare inimicis Romanæ Ecclesie 276.
 Nonagesima quarta, de legato Romani Pontificis, qui impediendus non est: & impediens sunt excommunicandi. Probat etiam

quod major in officio, minori vires suas committere potest: & de presumptione Archidiaconorum. col. 285.
 Nonagesima quinta, dicit quod etiam presentibus Episcopis Presbyteri quamvis eis subditi, possunt sacra mysteria celebrare, & predicare 286.
 Nonagesima sexta, dicit quod laicis (etiam Imperatoribus) non licet aliquem ordinare, vel de rebus Ecclesiarum judicare 290.
 Nonagesima septima, dicit quod precibus Ecclesie Imperator & ceteri Principes possunt eam juvare: subditi vero Ecclesiam Romanam legationem undecumque sine signatis apicibus non recipere 299.
 Nonagesima octava, dicit quod clerici peregrini & ultramarini, sine testimonio quinque Episcoporum recipendi non sunt 301.
 Nonagesima nona, dicit de primatibus & potestate eorum, qualiter nullus est appellandus universalis. 302.
 Centesima, tractat de pallio, & usu ejus 304.
 Centesima prima & ultima, dicitur in provinciâ in duas non dividendam 308.
¶ Secunda pars, qua est de Causis, distincta est in Causas xxxvi. quarum qualibet plures sub se quaestiones continet.
¶ Prima causa quaestiones habet septem.
 Prima, quaerit utrum vendere spiritualia sit peccatum. fol. sic. col. 308.
 Secunda, an pro ingressu ecclesie vel monasterii pecunia sit exigenda, vel persolvenda. fol. non. col. 352.
 Tertia, utrum præbendas ecclesie emere sit simonia. fol. sic. 356.
 Quarta, utrum ille reus criminis sit, cujus pater pro eo ignorantia facti, non juris, excusat eum. col. 363.
 Quinta, utrum liceat ei retinere quod pater pro eo simoniace acquisivit. fol. de rigore juris non, de misericordia fecus 367.
 Sexta, utrum ignoranter à simoniaco ordinati sunt abjicendi, vel

non sol. probata ignorantia misericorditer tolerantur 369.
 Septima, utrum renunciatus sine hæresi in Episcopali dignitate sit suscipiendus. fol. rigor vult, eum deponi, sed dispensatio suffineri. col. 370.
¶ Secunda causa habet octo quaestiones. & in ea quarum præcedit quarum.
 Prima, quaerit utrum in manifestis sit ordo juris servandus. sic. nisi sint notoria 282.
 Secunda, utrum spoliatus ab aliquo sit judicandus. Non ante restitutionem 301.
 Tertia, quæ penâ sint feriendi in accusatione deficientes. Talione 392.
 Quinta, utrum accusatore deficiente reus sit cogendus ad purgationem. Non, nisi infamia publica laboret 395.
 Quarta, an duorum testimonio Episcopus sit condemnandus. sic 404.
 Sexta, quo remedio causa sublevari. Appellatione: quæ tamen ei danda non est, qui causa dilationis appellat 406.
 Septima, an laici, vel monachi, vel quilibet inferiorum ordinum sint admittendi in accusatione majorum. Non, de jure novo. col. 419.
 Octava, qualiter accusatio fieri debeat. fol. in scriptis 436.
¶ Tertia causa quaestiones xi. completit ut.
 Prima, utrum restitutio sit faciendâ quibuslibet spoliatis. fol. sic, nisi in certis casibus. Nam infamatus, apostata, justè spoliatus, præcitus & suspectus, non sunt restituendi 438.
 Secunda, quaerit de induciis, quo spacio sint dandæ: an post restitutionem tantum, an post vacationem ad causam: quibuslibet concedendæ sunt. solut. ad arbitrium judicis 440.
 Tertia, quo spacio mensium sint utrique concedendæ. fol. ut prius 442.
 Quarta, utrum infames sint recipiendi ad testimonium. solut. non, nisi contra sui similes 444.
 Quinta, an testes domestici vel inimici sint producendi. fol. non. col. 446.
 Sexta,

Sexta, utri reus extra Provin-
ciam sit producendus. fol. nō. 450
Septima, utri criminofus possit
esse iudex. fol. sic. ab Ecclesia ro-
leratus. 454
Octava, utri Episcopus possit
ab uno iudicari. fol. nō nisi à xii.
Episcopis: reservata sententia
summo Pontifici. 459
Nonā, utri accusatores vel tes-
tes in absentem vocem acufa-
tionis vel testificationis exhibe-
re valeat. fol. non. 460
Decima, utrum deficientes in
uno capitulo, sint admittendi ad
sequentia. fol. non. 463
Undecima, utrum accusatus in
accusatore possit convertere ac-
cusationem. fol. non, nisi in ma-
jori crimine. 464
**¶ Quarta causa habet quæstio-
nes vij.**
Prima, an in excommunica-
tione constitutus, alium accusa-
re valeat. fol. non. 465
Secunda, an infra xii. annos in
criminali causa quis testificari
possit. fol. non. 467
Tertia, an ab accusatione prohi-
bitus possit esse testis. fol. nō. ibi.
Quarta, an idem possit esse ac-
cusator & testis. fol. non. 469
Quinta, an si vocatus ad causā
non veniat, sit excommunican-
dus. fol. sic, nisi iustam absentie
causam probaverit. 471
Sexta, an calumniator in pro-
pria causa sit audiendus. fol. sic, si
causa non sit criminalis. ibid.
**¶ Quinta causa habet vij.
quæstiones.**
Primo, quā penā sit feriendus
qui famosum libellū scribit. fol.
anathemate, nisi scripturā pro-
baverit. 472
Secunda, quoties quis sit ad
causam vocandus antequam ex-
communicetur. fol. non tantum
semel, sed bis. 473
Tertia, an per procuratorem
quis causam agere valeat crimi-
nalis. fol. non, nisi sit persona illu-
stris. Causam verò injuriarū ci-
vilem, sic. 474
Quarta, an absq; synodali au-
dientia Episcopus sit damnan-
dus. fol. non. 479
Quinta, an sit habendus pro i-
nimico, qui aliquem accusat. fol.
nō, si hoc faciat ex charitate. 476
Sexta, quā penā sit plecten-
dus, qui non probat objecta. fol.
ratione. 478

¶ Sexta causa quæstiones vij.
Prima, utri criminofus vel in-
fames religiosum Episcopi possit
accusare de simonia. Nō. 480
Secunda, si Episcopus accusationem
in accusantem convertere volue-
rit, an ejus verbo simplici fides
adhibenda sit. Non. 487
Tertia, an liceat petere iudiciū
Episcopi alterius Provincia. Nō,
nisi in causa damnationis. ibid.
Quarta, cujus iudiciū sit ex-
petendū, cum Episcopi Provin-
ciae in sua sententia discordant.
Archiepiscoporum & Episcopo-
rum vicinæ Provinciae. 489
Quinta, an accusatore deficie-
te reus sit ad probationē cogen-
dus. Non, sed bene ad purgatio-
nem, si laboret infamia. 491
**¶ Septima causa habet ij.
quæstiones.**
Prima, utrum vivente Episcopo
alius poterit in eadē ecclesia or-
dinari. Nō, nisi trāseratur vel ce-
dat. Tamē pro infirmitate vel se-
nectute datur sibi coadjutor. 491
Secunda, utri hi qui cesserunt
causa infirmitatis, sanitate rece-
pta possint cathedram repetere.
Non. 511
**¶ Octava causa quæstiones vij.
colligit.**
Prima, utrum liceat Episcopo
sibi successorem eligere. Non. 512
Secunda, an amicorū patroci-
nia in electione valeant. Non. 519
Tertia, an sit simonia, post ele-
ctionē pro indemnitate Ecclesie
juramentum præstare. Sic, si pa-
ctum super hoc præcessit. ibid.
Quarta, an liceat clericis decli-
nare iudicia Episcopi de crimine
accusati ante sententiæ tempus.
Non ante condemnationem, nisi
per appellationem. 520
Quinta, an accusatus coram
Apostolico, sine ejus literis de-
beat reverti. Non. 521
**¶ Nona causa habet vij. quæ-
stiones.**
Prima, an ordinatus ab exco-
municato ejiciendus sit. Non, si
ignoravit illum esse excommu-
nicatum. 521
Secunda, an liceat Archiepi-
scopo vel Episcopo clericos alte-
rius ordinare. Non, sine literis
proprii Episcopi. 523
Tertia, an liceat Archiepiscopo
clericos sui suffraganei absolve-
re vel damnare. Nō, nisi data ne-

gligentiā, vel appellatione inter-
posita. 526
**¶ Decima causa quæstionib. vij.
est contenta.**
Prima, an ecclesia cum omni
dote ad Episcopū pertineat, vel
ad ejus ordinationes. Sol. sic. 532
Secunda, an liceat Episcopo
res Ecclesie distrahere. Sol. non,
nisi in certis casibus. 535
Tertia, quid à singulis ecclesiis
nomine cathedralis valeat exi-
gere. Sol. duos solidos. 540
**¶ Undecima causa habet vij.
quæstiones.**
Prima, an clericus ante civile
iudicium sit trahendus. Non. 544
Secunda, quā penā dignus sit
qui clericum ad secularē iudicē
traxit. Excommunicatione. 557
Tertia, quā penā dignus sit,
qui sententiā Episcopi non ser-
vaverit. Depositione. ibid.
**¶ Duodecima causa quæstiones
continet quinq.**
Prima, an liceat clericis propri-
um habere. Non, regularib. 587
Secunda, an res Ecclesie pos-
sint dare. Non, nisi in casib. 597
Tertia, utrum clerici acquisita
de rebus Ecclesie possint relin-
quere, quibus voluerint. Non, ni-
si Ecclesie. 620
Quarta, quib. possint clerici
relinquere, quæ de suis & Eccle-
siae rebus provenerunt. Partim
Ecclesie, partim hereditib. 621
Quinta, an liceat clericis testa-
mentum facere. Sic, de propriis
rebus. 622
**¶ Decima tertia causa habet ij.
quæstiones.**
Prima, utrum decimæ sint dā-
de ratione territorii, vel perso-
næ. Sol. ratione utriusque. 624
Secunda, an jus percipiendi &
solvendi decimas tollatur ratio-
ne temporis. Sol. sic. 626
**¶ Decima quarta causa habet
vij. quæstiones.**
Prima, an liceat clericis in ju-
dicio sua repetere. Sic. 637
Secunda, an super reb. Ecclesie
testes ejusde sint audiendi. Sic. 638
Tertia, an præter sortē aliquid
accipere sit usura. Sic. 639
Quarta, an liceat clericis vel lai-
cis usuris accipere. Non. 643
Quinta, an elemosinæ sint de
usuris faciendæ. Non. 642
Sexta, an usurarii possint pecni-
tentiam agere. Non, si habeant
unde possint restituere. 645

Decretum abbreviatum in oratione soluta.

Sexta, qui jurandū de propinquitate firmare debent. Sol. 1133	Decima, si relicta alicujus in secundas nuptias transferit, an proles ex eis suscepta poterit copulari consanguineis prioris viri. Sol. non. 1141	¶ Tertia pars est de Consecratione: quae quing. distinctiones duntaxat complectitur.
Septima, an incestuosi filii reputantur. Sol. non. 1136	¶ Trigesima sexta & ultima causa habet duas questiones.	Prima, agit de consecratione Ecclesiarum, & missarum celebratione. 1147
Octava, si consanguinei ignominanter cōjuncti simul possint remanere. Sol. non, nisi ex dispensatione Papæ in quinto gradu, vel supra. ibid.	Prima, an virginem opprimēs raptum committat. Sic. 1143	Secunda, de sacramento Eucharistiae. 1164
Nona, an matrimonium per falsos testes separatū, si postea apparuerit ecclesiam fuisse deceptā, sit redintegrandum. Sol. sic. 1138	Secunda, an rapta raptori nubere possit. Vtique. 1144	Tertia, de festivitatis per anni circulum celebrandis. 1168
		Quarta, de baptis. sacramento. 1205 (Junio. 1240)
		Quinta, de cōfirmatione & je-

DECRETI TOTALIS MATERIA PER METRA NOTATUR SEQUENTIA.

Decretum Domini Gratiani tres habet partes principales. Prima est de distinctionibus, quae sunt una supra centum. Et singulas distinctiones singuli versus sequentes luculenter aperiunt.

1. P R I M O legat quisque divinum jus hominisque. Col. 1.	30. ¶ Cōrubū ter dena probat cōtra Manicheos. ib.
2. Altera dat textum quo nosces jura Quiritum. 3	31. Tangitur hic quod cōtineant offerre vultes. 99
3. Canonico varia juri dat nomina terna. 4	32. Desere presbyterū, qui seortapalā retinebit. 103
4. Quarta docet legum quæ causa, modusque statuti. 5	33. Lufori bigamove sacer non traditur ordo. 108
5. Jus naturale probat immutabile quinta. 6	34. Fœmina pontifici persona domestica non fit. 111
6. Sexta notat vitium distinctio ludificatum. 8	35. Non vinolentus p̄sbul, sed sobrius esto. 117
7. Septima signat eos qui leges composuere. 10	36. Instruit hæc prudens quod debeat esse sacrandus. 119
8. Parte sub octava mores naturæque pugnant. 11	37. Hæc prohibet legere gentilia metra sacrari. 121
9. Nona statuta tenet naturæ cedere juri. 14	38. Scripturas sacras sacrandus scire jubetur. 120
10. ¶ In decima Regum leges canon superabit. 17	39. Vul hæc pontifices callere negotia seclī. 129
11. Canonis & seclī superatur legibus usus. 21	40. ¶ Internis pars dena quater virtutib⁹ ornat. ib.
12. Id quod Roma tenet, discretio sæpè relinquit. 24	41. Sit modus ingressu, cunctis, verboq; ciboj. 133
13. Si perplexum reddunt mala, tunc minus imple. 29	42. Cleric⁹ hospitii petegros colloct omnis. 135
14. Non faciat levia: quo quis vitet graviora. 30	43. Factis & verbis doctor sis, atq; pudicus. 137
15. Canonis hæc ortum dabit, apocryphosque libellos. 31	44. Vites ingluviem, convivia, sive tabernas. 140
16. Suadet apostolici vim canonis ista teneri. 37	45. Atq; cave quenquam palma linguæ ferire. 143
17. Auctor sit Papa, si concilium celebretur. 46	46. Respuit hæc hominē distinctio litigiosum. 149
18. Dicitur hic quod bis synodus celebretur in anno. 49	47. Non benè præpositos domui cupidosque repellere. 151
19. Hæc decretalis referat quid epistola possit. 54	48. Abjicitur sacrandus in hac, si neophytus sit. 154
20. Bisfena Papæ sanctorum dogmata cedunt. 60	49. Crimina non delet reliquorum, crimine vincus. 155 (lapsus. 168)
21. Inferior summum non judicat hæc prohibete. 26	50. ¶ An reparetur, habet pars quinquagesima. 178 (do. 186)
22. Ista locos distinguit & ordinat ecclesiarum. 67	51. Sacriari vetat hæc homines quos pondera stringunt. 178
23. Ordinatur hæc omnes, majores, sive minores. 70	52. Præpositus primo datus hic præpositus or-
24. Post examen honos est ordinis attribuendus. 79	53. Estratio ne quis annexos ordinet ullos. 181
25. Oprat apostolus hic, quod sit sine crimine præsul. 80	54. Hæc prohibet seruos sine libertate sacrari. ib.
26. Sit post baptismum contentus conjugē sola. 85	55. Cæfos ista viros rejicit, membrisq; carentes. 188
27. Nullus post factum præsumat nubere votum. 88	56. Condénatur in hac generatio presbyterorū. 192
28. Ista sacratorum connubia pagina damnat. 90	57. Qui baptizatur æger, manet ordinis experts. 196
29. Hac loc⁹, & causa, tempus, persona morantur. 95	58. Hæc vetat abbate monachos nolente sacrari. ib.
	59. Officium negat hæc nisi sit benè quisq; probatus. ibidem.
	60. ¶ In sacris præsul vult sexagesima quod sit. 198
	61. Non